
Eenheid en verscheidenheid door de Heilige Geest

Aantekeningen bij 1 Korinthe 12:1-31

12:1 Wat de geestelijke gaven betreft, broeders, wil ik niet dat u onwetend bent. 2 U weet dat u heidenen was, weggetrokken naar de stomme afgoden. Zo liet u zich meevoeren.
3 Daarom maak ik u bekend dat niemand die door de Geest van God spreekt, zegt: Jezus is een vervloekte. Ook kan niemand zeggen: Jezus is Heere, dan door de Heilige Geest.
4 Er is verscheidenheid van genadegaven, maar het is dezelfde Geest.
5 Er is verscheidenheid van bedieningen, en het is dezelfde Heere.
6 Er is verscheidenheid van werkingen, maar het is dezelfde God, Die alles in allen werkt.
7 Aan ieder echter wordt de openbaring van de Geest gegeven tot wat nuttig is voor de ander.
8 Want aan de één wordt door de Geest een woord van wijsheid gegeven en aan de ander een woord van kennis, door dezelfde Geest;
9 en aan een ander geloof, door dezelfde Geest, en aan een ander genadegaven van genezingen, door dezelfde Geest;
10 en aan een ander werkingen van krachten, en aan een ander profetie, en aan een ander het onderscheiden van geesten, en aan een ander allerlei talen, en aan een ander uitleg van talen.
11 Al deze dingen echter werkt één en dezelfde Geest, Die aan ieder afzonderlijk uitdeelt zoals Hij wil.
12 Want zoals het lichaam één is en veel leden heeft, en al de leden van dit ene lichaam, hoewel het er veel zijn, één lichaam zijn, zo is het ook met Christus.
13 Ook wij allen immers zijn door één Geest tot één lichaam gedoopt, hetzij dat wij Joden zijn, hetzij Grieken, hetzij slaven, hetzij vrijen; en wij allen zijn van één Geest doordrenkt.
14 Want ook het lichaam bestaat niet uit één lid, maar uit vele.
15 Als de voet zou zeggen: Omdat ik geen hand ben, ben ik niet van het lichaam, is hij daarom dan niet van het lichaam?
16 En als het oor zou zeggen: Omdat ik geen oog ben, ben ik niet van het lichaam, is het daarom dan niet van het lichaam?
17 Als het hele lichaam oog was, waar zou het gehoor zijn? Als het hele lichaam gehoor was, waar zou de reuk zijn?
18 Maar nu heeft God de leden, elk van hen afzonderlijk, in het lichaam een plaats gegeven zoals Hij gewild heeft.
19 Als zij alle één lid waren, waar zou het lichaam zijn?
20 Nu echter zijn er wel veel leden, maar is er slechts één lichaam.
21 En het oog kan niet zeggen tegen de hand: Ik heb je niet nodig, of vervolgens het hoofd tegen de voeten: Ik heb jullie niet nodig.
22 Ja, meer nog, de leden van het lichaam die de zwakste schijnen te zijn, zijn echter juist zeer noodzakelijk.
23 En aan de leden van het lichaam die wij als minder eervol beschouwen, verlenen wij groter eer en onze oneerbare leden krijgen een grotere eer.
24 Onze eerbare leden echter hebben dat niet nodig. Maar God heeft het lichaam zo samengesteld, dat Hij aan het lid dat tekortkomt, groter eer gaf,
25 opdat er geen verdeeldheid in het lichaam zou zijn, maar de leden voor elkaar gelijke zorg zouden dragen.
26 En als één lid lijdt, lijden alle leden mee. Als één lid eer ontvangt, verblijden alle leden zich mee.
27 Samen bent u namelijk het lichaam van Christus, en ieder afzonderlijk Zijn leden.
28 God nu heeft sommigen in de gemeente een plaats gegeven: ten eerste apostelen, ten tweede profeten, ten derde leraars, vervolgens krachten, daarna genadegaven van genezingen, vormen van hulpverlening, bestuurlijke gaven, allerlei talen.
29 Zijn zij soms allen apostelen? Zijn zij soms allen profeten? Zijn zij soms allen leraars? Zijn zij soms allen krachten?
30 Hebben zij soms allen genadegaven van genezingen? Spreken zij soms allen in talen? Zijn zij soms allen uitleggers?
31 Streef dus naar de beste genadegaven. En ik wijs u een weg die dit alles nog overtreft.

1 Korinthe 12

Vers 1-3

Als er gesproken wordt over 'geestelijke gaven', dan ligt de verleiding op de loer om dit hoofdstuk in eerste instantie 'technisch' en met enige voorzichtigheid te benaderen. Laten we er om bidden dat we samen de heiligheid van de Heere mogen ervaren en vervuld mogen worden met het verlangen en de mogelijkheden om Hem te dienen.

Het onderwijs van 1 Korinthe 12 over de Heilige Geest en Zijn werk in de gemeente is samen te vatten in twee kernwoorden:

- eenheid (dat wat ons samen bindt)
- verschil (verscheidenheid, dat waarin we uniek zijn)

Je kunt deze combinatie vergelijken met een gezin. Zoals alle kinderen door een bloedband zijn verbonden en voort gekomen zijn uit de zelfde vader en moeder, zo zijn ook alle gelovigen gered door het zelfde bloed van Jezus en woont in hen allen de zelfde Geest van God. Zoals echter ook alle kinderen in een gezin volstrekt uniek zijn, zo is dat ook in Gods koninkrijk het geval. De Heere wil hun unieke gaven benutten, tot opbouw van Zijn gemeente.

Paulus vindt het belangrijk dat de christenen in Korinthe kennis hebben over de geestelijke uitingen. Wat hij hiermee bedoelt, benoemt hij in vers 4-6: genadegaven (charismaton), bedieningen (diakonon) en werkingen (energematon).

Het onderwijs over deze geestelijke uitingen staat niet los van de Heilige Geest. Door de Geest van God wordt duidelijk wie je dient. Je geestelijke spraak maakt openbaar door wie je geleid wordt. De Geest en Zijn werk kunnen niet los verkrijgbaar zijn van God zelf. Er is dus een wezenlijk verschil tussen een leven mét en een leven zónder God.

Niet alleen in dit hoofdstuk, maar ook in andere passages beschrijft Paulus de 'rol' van de Heilige Geest in het leven van een gelovige en in de gemeente van Christus.

- 2:10 De Geest openbaart de gelovigen de 'geheimen' van God (zie ook 2:12).
Wie de Geest niet heeft, begrijpt en gelooft niet de dingen die van God zijn (2:14).
- 2:12 De Geest van God ontvang je; je kunt er niet over beschikken.
Je ontvangt de Geest als je kind van God wordt (Rom.8).
- 2:13 De Geest leert de gelovigen wat zij spreken zullen.
- 2:15 Gelovigen kunnen zelfs geestelijke mensen zijn (3:1).
- 6:19 De Geest woont in de gelovige; je lichaam is een tempel van de Heilige Geest. Zie ook 3:16.
- 3:16 ook de gemeente als geheel is een tempel van de Heilige Geest.
- 12:3 Door de Geest van God wordt duidelijk wie je dient. Paulus scheidt hier duidelijkheid in het oerwoud van gewoonten en uitingen waarmee de Korintiërs te maken hadden.

Vers 4-11

De genade van God blijft een onuitputtelijke bron (Rom.12:6). Gods genade beperkt zich niet alleen tot het betalen van onze schuld (Rom.3:24; Ef.2:5), maar de Heere blijft steeds genade aan ons uitdelen (Ef.1:2; Fil.4:23). Vanuit deze genade rust de Heere de gelovige ook toe om mee te kunnen bouwen aan Zijn koninkrijk. Anders gezegd: bij je redding komt de Heilige Geest in je wonen. Maar daarna zal Hij je ook bekwaam maken om het werk te kunnen doen wat God je te doen geeft (Ef.2:10). Er is dus werk aan de winkel.

Het benadrukken van Gods persoonlijke liefde en aandacht voor ons, kan ons op het verkeerde been zetten, in die zin dat we het grote doel van Zijn koninkrijk uit het oog gaan verliezen. Het draait in Gods koninkrijk namelijk niet om 'ik', maar om het realiseren van Gods doel, waarbij Hij ons nodig heeft. Hij is de Meester en de gelovigen zijn de dienstknechten (Rom.12:1; Ef.6:6; 1Petr.4:2).

Wie leeft door de Geest, is ook spreekbuis van de Geest, een kanaal waardoor de Geest het werk van God kan doen. De Geest wil ín ons, maar ook dóór ons Zijn werk doen.

Er is verscheidenheid van genadegaven (charismaton), maar het is dezelfde Geest. Er is verscheidenheid van bedieningen (diakonon), en het is dezelfde Heere. Er is verscheidenheid van werkingen (energematon), maar het is de zelfde God die alles (nl. de verscheidenheid van

werkingen) in allen werkt. Met andere woorden: dit werk van de Geest zal altijd de eenheid van de gemeente bevorderen, in plaats van onder druk zetten.

Er worden in vers 7-10 een aantal gaven opgesomd: woord van wijsheid, woord van kennis, geloof, genadegaven van genezing, werkingen van krachten, profetie, onderscheiding van geesten, allerlei talen (tongentaal), uitlegging van talen (zie hoofdstuk 14).

Gaven worden gegeven door de Geest (vers 11) en zijn 'niet afkomstig van onze eigen akker'. We moeten deze gaven ook niet verwarren met de vaardigheden die van nature (aanleg) hebt of die door training ontwikkeld zijn. Niet alles wat je goed kunt, is per definitie bruikbaar voor Gods koninkrijk. Soms is de reden hiervan dat het dingen zijn die je juist van een (afhankelijk) leven met God afhouden; maar veel vaker is dit zo omdat God in een bepaalde periode bepaalde gaven hard of minder hard nodig heeft in de gemeenschap (deel-gemeente) waarin de gelovige functioneert.

Het 'nut' van dingen heeft binnen de eerste Korinthebrief betrekking op dat wat de gemeente opbouwt (1Kor.10:23; vgl. Ef.4:11-12).

In Rom.12:6-8 worden ook zeven gaven genoemd: profetie, dienen, leren, vermanen, uitdelen, leiding geven, barmhartigheid. We hoeven de genoemde gaven in 1Kor.12 niet te zien als een strikte opsomming. Alleen al het feit dat in 1Kor.14:1 aan profetie een grotere waarde wordt toegekend, terwijl dit in het rijtje van 1Kor.12 niet zichtbaar is, onderstreept dit.

Opvallend is dat Paulus steeds weer benadrukt dat dit alles het werk is van één en dezelfde Geest. Het is alsof hij aanvoelt dat rondom deze thematiek de eenheid gemakkelijk zoek raakt, zoals dat in onze tijd het geval is vanwege theologische meningsverschillen over hoe het nu precies zit met het werk van de Geest, of als mensen gaven gaan gebruiken om gelovigen als meer of minder 'geestelijk' te kwalificeren.

Het hebben en toepassen van geestelijke gaven is iets wat in de gemeente van Korinthe heel actueel is (1:7; 14:12). Maar tegelijk is er in deze gemeente veel onrust door de individuele vrijheden die mensen zich veroorloven. De eenheid komt in gevaar. Niet voor niets volgt hoofdstuk 13 op hoofdstuk 12 (13:1-3).

Gaven zijn er niet om ze persoonlijk te koesteren en er een bepaalde geestelijke status aan te verlenen. Christenen met gaven zijn instrumenten in handen van God, waardoor Hij in een gemeente of gebied Zijn werk wil doen. Gelovigen zijn de handen, de voeten, de mond, de armen, etc. van God.

Een pas ontstane gemeente in China heeft wellicht behoefte aan de gaven van onderwijs. Een gemeente die veel geconfronteerd wordt met gebrokenheid en verdriet, heeft op dat moment meer behoefte aan gaven op pastoraal gebied. Een gemeente in Afrika, waar boze geestelijke machten tastbare realiteit zijn, heeft behoefte aan gaven van onderscheiding van geesten en gaven van bevrijding van boze geesten. In gebieden waar bijna geen Bijbels zijn is dringend behoefte aan het profetisch spreken van God. Gemeenten die in een zendingsgebied staan (ver weg of dichtbij) hebben mensen nodig met de gave van getuigen. In gemeenten die ten onder gaan aan de tijdgeest van democratie zijn gaven van leiderschap nodig.

De behoefte aan ofwel noodzaak van bepaalde gaven in een gemeente of gebied kan verschuiven, naar gelang ook de situatie in een gemeente of gebied verschuift. Een voorbeeld hiervan is dat in een gemeente waar een stuk geestelijke groei doorgemaakt is (mede door gaven van onderwijs en leiderschap), als vanzelf de behoefte komt om iets te gaan betekenen voor de omgeving, waarvoor dus gaven van getuigenis en pastoraat nodig zijn.

De Heere gaat door. Hij wil gelovigen gebruiken in Zijn dienst. Tijden en situaties veranderen. Zijn wij zo goed op God afgestemd om te kunnen verstaan wat Hij op een bepaald moment van ons vraagt? Kunnen we ons blijmoedig toelagen op een nieuwe gave indien God ons die geeft? Zo ja, dan zijn we bruikbare instrumenten in Zijn handen.

Eén lichaam met vele ledematen

In het vervolg van hoofdstuk 12 werkt Paulus nog een aantal zaken verder uit.

Het menselijk lichaam wordt hier gebruikt als beeld voor de gemeente. Met het 'lichaam van Christus' wordt in 1Kor.12:27 bedoeld dat de gemeente op aarde de taak van Jezus Christus

voortzet; het accent ligt hierbij op de relatie tussen de gelovigen onderling. De functies van het hoofd worden hier ook in de beeldspraak meegenomen. Christus is in deze beeldspraak dus niet het Hoofd, zoals dat in de brieven aan Efeze en Kolosse - waar de gemeente ook het lichaam van Christus genoemd wordt - wel het geval is (Ef.4:16; Kol.2:19). In die brieven wordt meer de nadruk gelegd op de relatie tussen Christus en de gelovigen. Christus is het Hoofd van het lichaam en de gelovigen hebben alles in-Hem.

Wat betreft de onderlinge samenhang tussen de gelovigen, legt 1Kor.12 de nadruk op de Geest, maar in de brieven aan Efeze en Kolosse wordt het accent op Christus gelegd.

Beide zienswijzen sluiten elkaar niet uit, maar benadrukken wel allebei een ander aspect van het christen-zijn. Verklaring hiervoor is de verder gaande openbaring binnen de brieven van Paulus, ook wel de bekendmaking van het geheimenis genoemd (Ef.3; Kol.1:26-27).

De wijze waarop Paulus het beeld van het lichaam in 1Kor.12 uitwerkt, geeft vermoedelijk aan waar het in de gemeente van Korinthe aan schortte. Paulus benadrukt het volgende:

- Alle leden hebben een functie. Overbodige (waardeloze) leden bestaan niet. Iedereen kan ingeschakeld worden.
- Als een lid ontbreekt of niet naar behoren functioneert, merken de andere leden dat en wordt daardoor ook hun functioneren beïnvloed.
- Geen plaats voor hoogmoed. Het ene lid is niet belangrijker dan het andere.
- Wat wel belangrijk is dat ieder zijn of haar werk doet op de plek waar hij of zij gesteld is.

Geen enkele gelovige kan onafhankelijk opereren van de andere gelovigen. Iemand die de gave van leiderschap heeft, kan weinig uitrichten als hij geen mensen om zich heen heeft die de plannen kunnen uitvoeren. Een gemeente waarin alleen mensen met de gave van getuigen zouden zitten, zou vastlopen omdat de nieuwe gelovigen geen verdiepend onderwijs zouden krijgen. Een gemeente waarin alle gaven gebruikt zouden worden binnen de diensten (onderwijs, muziek), zou niet beantwoorden aan haar doel om ook gericht te zijn op de buitenwereld.

Hoe weet je wat jouw gave is? Hoewel een gave niet persé de kwaliteit hoeft te zijn die je als mens al hebt (iets wat je goed kunt en wat je ook graag doet), is het ook bij een gave vaak zo dat het iets is waar je hart naar uit gaat. Het is een verlangen wat God in je geeft om iets te doen in Zijn gemeente. Vaak gaat dit samen met de bereidheid om hier tijd in te steken, ook tijd om jezelf in deze gave te bekwamen. Uitgaande van het feit dat ook de andere gemeenteleden door de Geest geleid worden, is het belangrijk dat ook anderen de gave in jou herkennen, je stimuleren om hierin verder te gaan en je de ruimte daarvoor geven. Hiermee is niet gezegd dat er bij het uitoefenen van je gave geen moeilijkheden komen kijken. De Geest is niet de enige die invloed wil uitoefenen. God heeft mensen nodig op plekken waar het 'er toe doet'. Daar waar Hij gaat werken komt ook een stuk strijd op gang. Paulus is hiervan het levende voorbeeld (vb. Hand.18:1-18). In deze context kun je strijd zien als bevestiging dat het werk wat je doet goed is.

Orde in verscheidenheid

Tot aan 1Kor.12:27 wordt benadrukt dat iedere gelovige zijn of haar gaven van God heeft ontvangen en dat iedereen zo op zijn of haar eigen plaats mee kan bouwen aan de gemeente.

Paulus gaat in vers 28 een stapje verder, door ook een ordening aan te geven: apostelen, profeten, leraars, krachten, genadegaven van genezing, hulpbetoningen, besturingen, allerlei talen. Vers 29. Niet allen kunnen apostel, profeet, leraar of iets anders zijn.

Het lijkt net alsof het uitdelen van allerlei gaven gebeurt met een zekere willekeur, maar dat God bij de gaven die in vers 28 genoemd worden duidelijk een lijn aangeeft. Het woord 'aangesteld' (etheto) in vers 28 komt echter ook al voor in vers 18. Vers 18 bouwt voort op vers 11, waar duidelijk wordt dat God de gaven toedeelt zoals Hij wil. God geeft ieder lid een plaats, de plaats waarop Hij iemand wil gebruiken. In lijn hiermee wijst God ook de gaven van vers 28 aan mensen toe. Het ligt niet in de lijn van 1Kor.12 om te stellen dat God dit doet omdat de gaven van vers 28 belangrijker zijn dan andere, maar dat Hij deze ordening geeft vanwege de manier hoe mensen ermee omgaan. Niet van alle gaven (cq. taken) kunnen er evenveel zijn in een gemeente. Een gemeente met drie leraars en dertig pastoraal werkers kan prima functioneren, maar als we deze getallen omwisselen krijgen we een heel andere - en wellicht niet zo'n vruchtbare - situatie.

In Ef.4:11 wordt ook een dergelijke opsomming gegeven: sommigen zijn apostelen, anderen profeten, evangelisten, herders en leraars, met als gezamenlijk doel de heiligen toe te rusten tot dienstbetoon, tot opbouw van het lichaam van Christus. Een opvallend verschil met de opsomming van 1Kor.12 is dat in Efeze 4 nog veel meer de rangorde benadrukt wordt.

- ten eerste apostelen
- ten tweede profeten
- ten derde leraars
- vervolgens krachten
- vervolgens genadegaven van genezing, hulpbetoningen, besturingen, allerlei talen.

Het is de vraag of we deze ordening kunnen vertalen in een getalsverhouding, in de zin dat het aantal mensen met die gave - lineair of exponentieel - toeneemt naarmate ze 'lager' in de rangorde staan. Je zou dan een soort piramidestructuur krijgen. 1Kor.14 echter 'gooit dit plaatje door de war'. De gelovigen van Korinthe worden daar opgeroepen om vooral te streven naar de gave van profetie (14:1-5).

We kunnen uit vers 29-30 wél afleiden dat het niet zo kan zijn dat alle mensen de zelfde gaven hebben. Een dergelijk 'lichaam' zou niet kunnen functioneren. Als gelovigen vleselijk (1Kor.3:1-3) met deze dingen omgaan, kan het mooie 'systeem van de gaven' verworpen tot een hang naar macht; een run om de meest invloedrijke plaatsen. Wat een verwarring en onrust geeft dat in een gemeente! Paulus sluit zijn onderwijs over het gemeentelven in 1Kor.14:26-40 niet voor niets af met een appél voor orde in de gemeente.

Gelukkig is het de Geest zelf die de gaven uitdeelt en verdeelt. Het enige wat wij heel goed moeten doen, is luisteren naar Zijn aanwijzingen.

Een uitnemender weg

'IJver dan naar de beste (*meizona = grootste, hoogste*) gaven, en ik wijs u een weg die nog uitnemender (*hyperbolen = bij uitstek, er bovenuit gaand*) is.' (SV)

Vers 31 is een conclusie die volgt op de verzen ervoor. In lijn met wat er staat in 14:1-2 kan het niet anders of Paulus bedoelt hier dat de gelovigen moeten streven naar de gaven die in vers 28 als eerste genoemd worden: apostelen, profeten...

Bij het woord apostelen denken we allereerst aan de twaalf apostelen (Matth.10:2; Luk.6:13; Hand.1:26). Zij hadden van Jezus de autorisatie gekregen voor het initiëren van de christelijke gemeente. Daarnaast kennen we ook Paulus als 13^e apostel (1Kor.1:1). Hij is de 'apostel der heidenen'. Het woord apostel wordt in het NT ook gebruikt als 'afgevaardigde' of voor rondreizende predikers (2Kor.11:13; Op.2:2). Zo wordt Barnabas ook apostel genoemd in Hand.14:14. Zowel de apostelen in de strikte zin van het woord als die in ruimere zin waren wegbereiders van het getuigenis, pioniers. Dit kan dan wel een 'hoge' taak zijn, maar het is vaak ook een eenzame taak. In hoofdstuk 14 pleit Paulus voor de gave van de profetie. De gave van profetie 'bouwt de gemeente op (14:4), terwijl de gave van talen (glossalie) meer tot opbouw van de gelovige zelf is. Profeten verstaan het woord van de Heere en geven het met gezag door aan de gemeente. Niet altijd de makkelijkste taak overigens...

Vrij vertaald doet Paulus dus in vers 31 een pleidooi om te streven naar die gaven die de groei (kwantitatief) en gezondheid (kwalitatief) van de gemeente het meest bevorderen. Hoe 'lager' we in de rij gaven afdalen (vers 28), hoe meer de gaven intern gericht worden.

Maar hoe kun je daar naar 'streven' als we eerst hebben gelezen dat gaven ons gegeven worden (12:11)? Het woord 'streven' is in onze cultuur gekoppeld aan 'door inspanning een bepaalde prestatie leveren'. We moeten inderdaad oppassen voor een vleselijk streven.

Zoals er in 14:1 staat dat we moeten 'jagen naar liefde', mogen we ook 'ijveren', ons uitstrekken naar de beste gaven, de gaven waarmee Gods koninkrijk het meest gediend wordt. Laat de opbouw van Gods koninkrijk je verlangen zijn en spreek dat verlangen uit naar God toe. Vraag Hem om je zo toe te rusten dat je Hem maximaal kunt dienen. Streef zo naar de hoogste gaven.

Wat is die uitnemender weg die Paulus ons wijst? Het is de weg van 1Kor.13, de weg van de liefde. Liefde zal nooit vergaan, maar van profetie, talen en kennis kan dat niet gezegd worden (13:8). Een indrukwekkende opsomming van gaven zonder liefde is een hoop gerammel (13:1-3). Zonder liefde

is er geen sprake van gemeente-opbouw (12:25; 13:4-7). Liefde is de zuurstof voor alle activiteiten. Liefde is de bron, maar ook het doel (Ef.4:15-16). Jaag naar de liefde en ijvert naar de beste geestelijke gaven (14:1). Het woordgebruik benadrukt de ernst van de opdracht.

Het functioneren van gaven in onze gemeenten

Waarom zien we het functioneren van gaven in veel gemeenten doorgaans zo weinig terug?

- Men is bang voor wanorde. 1Kor.14:26 sluit echter niet uit dat een dienst waarin meer mensen spreken ordelijk kan zijn.
- Men is - niet zonder reden - bang voor geestelijke misleiding. Er is inderdaad veel kaf onder het koren op het gebied van geestelijke uitingen. Een mijding van alles wat maar van dien aard is, is echter ook niet de oplossing; het sluit veel zaken uit die waardevol zijn voor het functioneren van Gods gemeente. Bovendien maken we het wel erg gemakkelijk voor de duivel om zo geestelijke invloed in onze gemeenten uit te oefenen, als er bijvoorbeeld toch niet getoetst wordt. 1Thess.5:19-20 is in dit verband veelzeggend!
- Veel predikanten en kerkenraden moeten wennen aan het idee dat gemeenteleden steeds 'mondiger' en betrokken worden. Veel gemeenteleden volgen cursussen, bijvoorbeeld op het gebied van pastoraat en willen daar ook wat mee doen in hun gemeente. Generaties lang liet het doorsnee gemeentelid kerkzaken over aan de kerkenraad. Het één werkte het ander in de hand. Zo ontstond in bepaalde gevallen alleenheerschappij van de predikanten en kerkenraden. Dienaars werden soms heersers.

De Bijbel leert ons dat 'mensen in het ambt' (het woord zelf komt niet in de Bijbel voor) niet moeten heersen, maar dienen.

1Tim.5:17 - Ouderlingen regeren (proestotes = leiding geven), maar heersen niet.

1Tim.3:2 - Opziener (episkopon = wachter, iemand die toeziet of alles goed gaat)

1Tim.3:8 - Diakenen (diakonos = dienaar)

Daarnaast spreekt de Bijbel ook over 'oudsten' (Tit.1:5-6). Het begrip 'oudste' als overtreffende trap van 'oudere' wijst allereerst op iemand van een hogere leeftijd (vader van gelovige kinderen), maar wordt binnen de christelijke gemeente vaak gekozen vanwege de geestelijke leeftijd. Onder oudsten moeten wij de opzieners verstaan (Tit.1:7).

- De ambtelijke gaven (pastoraat, onderwijs geven, leiding geven) zijn binnen de christelijke kerk steeds meer verheven boven de andere gaven. In 1Korinthe 12 leren we dat er zeker sprake is van een ordening van gaven, maar eveneens zien we dat alle gaven samen tot opbouw zijn van de gemeente; niet alleen bepaalde gaven.